

**Karolinska
Institutet**

MC.20240331

Bevakning av ny information om etik. Mars 2024

Etikbevakningen är resultatet av ett ideellt arbete som startade juni 2016. Research och sammanställning görs av Marie Chenik. Ett nyhetsbrev skickas varje vecka till den som önskar prenumerera. Etikbevakningen ska vara till nytta för så många som möjligt. Alla som vill får prenumerera. Anmälan görs till marie.chenik@ki.se

Tidigare nyhetsbrev finns publicerade på webbsidan: [Praktiskt om etik | Karolinska Institutet \(ki.se\)](#)

Synpunkter och förslag välkomnas!

Postal address
Karolinska Institutet
171 77 Stockholm
SWEDEN

Visiting address
Tomtebodavägen 18A
Stockholm

Telephone
+46-8-524 80 000, switch

E-Mail
marie.chenik@ki.se
Web
ki.se

Org. number 202100 2973

En tidigare verksamhetschef på Akademiska sjukhuset döms till fyra år fängelse för att ha tagit emot nära fem miljoner kronor i mutor. [Sju personer döms i mutskandal vid Akademiska sjukhuset – efter Uppdrag gransknings avslöjande | SVT Nyheter](#)

En skötare inom psykiatrin som kan ha begått sexualbrott mot en patient anmäls till polisen efter SvD:s granskning. [Region Stockholm polisanmäler vårdare – misstänkt för våldtäkt | SvD](#)

Sameh Egyptson omstridd avhandling "Global politisk islam". [Förundersökning om omstridd avhandling nedlagd | SVT Nyheter](#)
Många forskare som blir anmälda för forskningsfusk upplever en stor stress. [Forskare som anmäls för forskningsfusk för inte hjälp - Tidningen Curie](#)

Artificiell Intelligence. [Digital tvilling möjliggör skräddarsydd medicinering | Karolinska Institutet Nyheter \(ki.se\)](#)

"Jag ser en väldigt stor potential i att få hjälp av AI med våra administrativa sysslor" säger Cyrus Brodén. [Chat GPT tio gånger snabbare på anteckningar än läkare i ny studie \(lakartidningen.se\)](#)

Responsible reporting about suicide is also a critical component in suicide prevention. Media guidance. Fourth version. [Preventing suicide: a resource for media professionals \(who.int\)](#)

Assisted dying. Jersey. 22 March. The government proposals describe who would be eligible for the service and how eligibility would be assessed. [Assisted dying proposals lodged by Jersey government \(bbc.com\)](#)

Jordan Pelc et al. *Approach to working with at-risk patients expressing a desire for discharge*. Canadian Family Physician. March 2024, 70 (3) 171-174. <https://doi.org/10.46747/cfp.7003171>

Brian D. Earp et al. (2024). *A Personalized Patient Preference Predictor for Substituted Judgments in Healthcare: Technically Feasible and Ethically Desirable*. The American Journal of Bioethics. <https://doi.org/10.1080/15265161.2023.2296402>

Kamini Kuchinad et al. *Which clinician responses to emotion are associated with more positive patient experiences of communication?* Patient Education and Counseling. 2024. <https://doi.org/10.1016/j.pec.2024.108241>

Medical profession and activism. [UK doctors involved in climate protests face threat of being struck off | Environmental activism | The Guardian](#)

Serpico, K. (2024). *The Belmont Report doesn't need reform, our moral imagination does*. Research Ethics. <https://doi.org/10.1177/17470161241235772>

Riksdagsseminarium 16 april 11:45-13:00. **Anmäl dig senast den 10 april**. OBS! Lokalen har begränsat antal platser. [Riksdagsseminarium om tvångsvård och självvald inläggning | NSPH](#)

"Att vara anhörig till någon med samsjuklighet". Rapporten kan beställas utan kostnad eller laddas ner. [NSPH rapport anhorig 2024 webb.pdf](#)

Vecka 12

I år i juni är det (redan) åtta år sen jag gick i pension efter att ha arbetat 39 år inom det som då hette Stockholms läns landsting. Det är då också åtta år sen jag började ta fram veckobrevet som ni nu prenumererar på. Flera mottagare har varit med från första början! Mycket har hänt under tiden. Veckobrevet har följt med och i någon mån utvecklats. Grundidén har dock inte förändrats. Det kan hända - om jag blir inspirerad – att jag vid tillfälle skriver några reflexioner om allt detta.

Ny fas i den civila beredskapsplaneringen där vården och omsorgen är en central del. [Sverige är med i Nato – vad betyder det för vården och omsorgen? - Socialstyrelsen](#)

Artificiell Intelligens. EU-parlamentet har röstat igenom en AI-lag. [Världsunik EU-lag ska reglera AI – riskklasser införs | SVT Nyheter](#)

AI-forskaren Anne Kaun varnar för att lita för mycket på tekniken. [Försäkringskassans nya AI-verktyg hjälper personal att tolka läkarintyg \(lakartidningen.se\)](#)

Felbedömningar. [Region Östergötland anmäler chattbot till Läkemedelsverket - DN.se](#)

Viberg Johansson J, Dembrower K, Strand F, et al. *Women's perceptions and attitudes towards the use of AI in mammography in Sweden: a qualitative interview study*. BMJ Open 2024. <https://doi.org/10.1136/bmjopen-2024-084014>

Nigel Mulligan Dublin City University. [Ghostbots: AI versions of deceased loved ones could be a serious threat to mental health \(theconversation.com\)](https://theconversation.com)

Inom områdena kontinuitet, personcentrering och tillgänglighet har Sverige svagare resultat än andra länder. I frågor om att bli orättvist behandlad och inte tagen på allvar inom hälso- och sjukvården har Sverige sämst resultat. [Vården ur befolkningens perspektiv | Vård- och omsorgsanalys \(vardanalys.se\)](https://vardanalys.se)

Socialstyrelsen. Lägesrapport för 2024. Vården för personer med funktionsnedsättning. [Ojämlig vård för personer med funktionsnedsättning - Dagens Medicin](https://socialstyrelsen.se)

Ny rapport. [Nationella planeringsstödet 2024 – Tillgång och efterfrågan på legitimerad personal i hälso- och sjukvården och tandvården \(socialstyrelsen.se\)](https://socialstyrelsen.se)

Peder Carlsson, avdelningschef på IVO, om resultatet av Sjukhusläkarens enkät som visar att 84 procent ser brister i patientsäkerhetssystemet. ["Det kommer alltid att finnas brister" - Sjukhusläkaren \(sjukhuslakaren.se\)](https://sjukhuslakaren.se)

Förvaltningsrätten stoppar Region Blekinges tolkavgifter i väntan på dom. [Domstol stoppar tillfälligt Blekinges tolkavgifter - Dagens Medicin](https://dagensmedicin.se)

Personer i asylprocessen har ofta en förhöjd självmordsrisk jämfört med flyktingar som fått uppehållstillstånd. [Frida Johansson Metso: På fyra år fördubblades antalet självmord bland asylsökande - DN.se](https://dn.se)

Fem debattörer från Cancerrehabfondens vetenskapliga råd ställer sig frågan: *förstår riksdag och regering fullt ut betydelsen av civilsamhällets roll för den svenska välfärden?* ["Cancerrehabfonden behöver större resurser" - Dagens Medicin](https://dagensmedicin.se)

Riksrevisionens drastiska slutsats att lägga ned Allmänna arvsfonden är förvånansvärd. [Orimligt att lägga ned hela Arvsfonden, skriver debattörer | SvD Debatt](https://svddebatt.se)

Ny granskning. [Offentligt anställda mjölkar hundratals bidragsmiljoner till sina bolag \(jensnylander.com\)](#) ; Läs mer: [Så avslöjar han rekordlöseriet – "Kan spara minst 90 miljarder" | Tidningen Näringslivet \(tn.se\)](#)

Willhelm Sundman. ["Skattemedel ska inte stödja misstro mot medicinen" - Dagens Medicin](#)

Pressmeddelande. [Nationell statistik över kliniska prövningar ska öka nytta av befintlig kunskap - Regeringen.se](#)

Morain SR et al. *Post-trial responsibilities in pragmatic clinical trials: Fulfilling the promise of research to drive real-world change*. Learn Health Sys. 2024. <https://doi.org/10.1002/lrh2.10413>

Nytt från Nämnden för prövning av oredlighet i forskning. [Beslut-i-arende-3.1-22-0054_web.pdf \(npof.se\)](#) ; [Beslut-i-arende-3.1-22-0054_web.pdf \(npof.se\)](#) [Fyra KI-forskare fälls för oredlighet \(lakartidningen.se\)](#)

Det är svårt att tänka sig ett ämne som kan göra större skada genom att föras som en svartvit kulturdebatt än transvård för barn. [Susanne Nyström: Sverige kan ha gett transvård till för många barn – men risken är att vi snart behandlar för få - DN.se](#)

A new review found there was "not enough evidence" puberty blockers are safe or effective. [NHS England to stop prescribing puberty blockers \(bbc.com\)](#)

NHS kommer att sluta förskriva så kallade pubertetsblockerare till minderåriga. [Transideologin bakom nya könstillhörighetslagen | Paulina Neuding | SvD Ledare](#)

Marieke Liem et al. [Finland managed to halve its suicide rate – here's how it happened \(theconversation.com\)](#)

Michael Cook. [After inserting abortion in France's constitution, Macron tackles euthanasia - BioEdge](#) ; [The long march begins: assisted dying in Ireland - BioEdge](#) ; [California could liberalise conditions for assisted suicide - BioEdge](#) ; [Canadian father fights to stop autistic daughter from accessing MAID - BioEdge](#) ;

NKC söker författare. [Vill du skriva ett kapitel till antologin om barn som anhöriga? | Nationellt kompetenscentrum anhöriga \(anhoriga.se\)](#)

Ledigt jobb. [Vacatures - Postdoc: Research ethics in environmental technologies: Training in Europe - Amsterdam UMC](#)

Cambridge 2-3 September 2024. Postgraduate student conference. "Bioethics in Action". [CALL FOR ABSTRACTS! PGBC 2024 - Institute of Medical Ethics \(ime-uk.org\)](#) ; <https://www.postgradbioethics.com/>

Vecka 11

Travis Rieder. "Modern life is morally exhausting. And confusing. Everything we do seems to matter. But simultaneously: nothing we do seems to matter". [How to Make Tough Choices in a Morally Exhausting World | TIME](#)

Den humanitära katastrofen i Gaza håller på att utvecklas till en moralisk katastrof i vår del av världen. 8 mars. [Mustafa Can: Sveriges svar på hungern i Gaza – tystnad? | Mustafa Can | SvD](#)

9 mars. [Svenska biståndet till Unrwa återupptas - Nyheter \(Ekot\) | Sveriges Radio](#)

Dödshjälp. [Högsta instans tar inte upp fallet – Bergström får inte tillbaka sitt leg \(lakartidningen.se\)](#)

En ny lag som ska göra det lättare att byta juridiskt kön är på väg att antas i riksdagen. [Stressa inte fram ny lag om juridiskt kön, skriver Gillberg med flera | SvD Debatt](#)

Läckta personuppgifter. [Åtal sedan uppgifter från det nationella vaccinationsregistret röjdes 2022 — Folkhälsomyndigheten \(folkhalsomyndigheten.se\)](#)

Krönika. Melissa Abednazari med kand T9, Karolinska institutet. [»Jag agerar lyssnare åt en äldre dam med livshistorier att berätta« \(lakartidningen.se\)](#)

Tröskeln verkar ha sjunkit i dag för vad som anses vara ett akut läge, säger pressansvarig Douglas Norström. [Rekordmånga ringer 112: "Oro i samhället - Dagens Medicin](#)

Läkarna på akutmottagningen kräver att regionledningen i Stockholm lever upp till löftet om vård efter behov. [Läkare i Södertälje larmar: Vården är för ojämlig - DN.se](#)

SVT Nyheter Stockholms granskning visar att det i genomsnitt tagit drygt 300 dagar för vårdgivaren att anmäla allvarliga händelser på förlossningskliniken. [Karolinska skjuter upp anmälningar om allvarliga vårdskador | SVT Nyheter](#)

Är beslut fattade av AI verkligen demokratiskt legitima? Vem ska ställas till svars när beslut blir fel? Kommer människor att acceptera beslut tagna av AI? [Demokratiska problem när AI fattar besluten | Institutet för Framtidsstudier | Institutet för Framtidsstudier är en självständig forskningsstiftelse som främjar framtidsperspektiv i forskning och samhällsdebatt \(iffs.se\)](#)

Riksrevisionens granskning visar att systemet med Allmänna arvsfonden varken fungerar ändamålsenligt eller effektivt.

[Riksrevisionens granskning av Allmänna arvsfonden - Allmänna arvsfonden](#)

Rapporten: [Allmänna arvsfonden – pengar som söker mening | Riksrevisionen](#)

Läs mer: [Skarp kritik mot Allmänna arvsfonden i ny rapport – Jakob Forssmed: "Oerhört allvarligt" - DN.se](#)

France. 10 mars. Aide à mourir. [Fin de vie : Emmanuel Macron annonce un projet de loi en avril pour une «aide à mourir» sous «conditions strictes» \(lefigaro.fr\)](#)

Michael Cook. [Euthanasia cases increased by 15% in Belgium in 2023 - BioEdge](#)

Hannah Rahim. [Regulating Medical Assistance in Dying: A Comparison of the U.S. and Canada - Bill of Health \(harvard.edu\)](#)

Krishan Parashar et al. *Is it ethical to lie by omission for a patient?* Clinics in Dermatology. Februari 2024.

<https://doi.org/10.1016/j.clindermatol.2024.02.005>

Paternalistic language in patients' health records is of specific ethical write Nubia Chong et al. March 2024. [What Should Students and Trainees Learn About Patient-Centered Documentation? | Journal of Ethics | American Medical Association \(ama-assn.org\)](#)

Lee, John H. et al. February 26, 2024. [Trust-Building: Why Virtual Formats Threaten the Moral Ends... : Annals of Surgery \(lww.com\)](#)

Forth FA et al. *Optimistic vs Pessimistic Message Framing in Communicating Prognosis to Parents of Very Preterm Infants: The COPE Randomized Clinical Trial*. JAMA Netw Open. 2024;7(2):e240105. <http://dx.doi.org/10.1001/jamanetworkopen.2024.0105>

Rankin, H. A. et al. (2024). *Termination counseling among US perinatal genetic counselors in the setting of second trimester fetal anomalies*. Journal of Genetic Counseling, 00, 1–10. <https://doi.org/10.1002/jgc4.1888>

Michael Cook. [Leaked files from transgender ‘experts’ show callous disregard for medical ethics - BioEdge](#)

Bonnie Steinbock. [Fetal Personhood, IVF, and the Negligent Loss of Embryos - The Hastings Center](#)

James L. Bernat. *Knowledge Gaps in Heart and Lung Donation after the Circulatory Determination of Death*. The Journal of Heart and Lung Transplantation. <https://doi.org/10.1016/j.healun.2024.02.1455>

Andelka M. Phillips. [Hacking your DNA? Some things to consider before buying a DNA test online – Health Law Blog Sweden \(lu.se\)](#)

21 March. Free & open to all, online via livestream. [Lectureship on Medical Ethics: Real Life Ethical Issues That Impact Your Medical Responsibilities, March 21, 7:15 a.m. \(mailchi.mp\)](#)

29 maj. [Etikseminarium: ChatGPT och annan generativ AI - etiska aspekter för KI | Karolinska Institutet Nyheter](#)

Vecka 10

Ny granskning. [Fler chefläkare ser brister i patientsäkerhetssystemet - Sjukhusläkaren \(sjukhuslakaren.se\)](https://www.sjukhuslakaren.se)

Omfördelningen mot privat vård har fört oss till en brytpunkt där den offentliga vårdens uppdrag inte längre klaras av. [Debattörer: Sjukvården följer inte längre lagen | SvD Debatt](https://www.svd.se/debatt/debatt-2024-03-27-sjukvarden-foljer-inte-langre-lagen)

Gunnar Akner. [Överbehandling i livets slutskede – en följd av olämplig vårdorganisation \(lakartidningen.se\)](https://www.lakartidningen.se)

En gynekolog har utifrån ovetenskapliga teorier opererat bort livmodern och äggstockarna i onödan på fertila kvinnor. [Isobel Hadley-Kampitz: Gynekologen i Skaraborg visar hur utsatta](https://www.dn.se/nyheter/2024/03/27/gynekologen-i-skaraborg-visar-hur-utsatta-kvinnor-fortfarande-ar-i-varden)

[kvinnor fortfarande är i vården - DN.se](https://www.dn.se/nyheter/2024/03/27/gynekologen-i-skaraborg-visar-hur-utsatta-kvinnor-fortfarande-ar-i-varden)

Mer solidariska finansieringsmodeller behöver fördela ansvaret mellan stat och regioner. ["Sällsynta diagnoser kräver hållbar finansieringsmodell" - Dagens Medicin](https://www.dagensmedicin.se/nyheter/2024/03/27/sallsynta-diagnoser-kraver-hallbar-finansieringsmodell)

Den europeiska läkemedelsmyndigheten EMA ger grönt ljus för att godkänna cystisk fibrosläkemedlet Kalydeco (ivakaftor) för behandling redan från en månads ålder. [»EMA:s besked talar ytterligare för att screena för cystisk fibros« \(lakartidningen.se\)](https://www.lakartidningen.se/nyheter/2024/03/27/ema-s-besked-talar-ytterligare-for-att-screena-for-cystisk-fibros)

Hur dåligt måste man må egentligen? Samhällets insatser för att främja barns psykiska hälsa. [Årsrapport 2024 överlämnas till regeringen - Barnombudsmannen](https://www.barnombudsmannen.se/nyheter/2024/03/27/arsrapport-2024-overlamnas-till-regeringen)

Sveriges neuropsykologers förening: Ökningen av adhd-diagnoser är ett samhällsproblem som inte kan lösas enbart av vården. [Orimlig ökning av adhd-diagnoser - Svenska Dagbladet \(svd.se\)](https://www.svd.se/nyheter/2024/03/27/orimlig-okning-av-adhd-diagnoser)

När Stadsrevisionen i Malmö sammanfattar sin granskning av hur kommunen arbetar för att förhindra att barn utsätts för hedersrelaterat våld och förtryck är de skarpa i sin kritik. [Med anledning av stadsrevisionens granskning av arbetet mot hedersrelaterat våld och förtryck - Malmö stad \(malmo.se\)](https://www.malmo.se/nyheter/2024/03/27/med-anledning-av-stadsrevisionens-granskning-av-arbetet-mot-hedersrelaterat-vald-och-fortryck)

Rapporten: [Arbetet mot hedersrelaterat våld och förtryck \(malmo.se\)](https://www.malmo.se/nyheter/2024/03/27/med-anledning-av-stadsrevisionens-granskning-av-arbetet-mot-hedersrelaterat-vald-och-fortryck) ; [Förskolepersonal anmäler inte hedersförtryck – är rädda för föräldrarna - DN.se](https://www.dn.se/nyheter/2024/03/27/for-skolepersonal-anmaler-inte-hedersfortryck-ar-radda-for-foraldrarna)

Ett nytt tema på Kunskapsguiden. [Heldygnsvård, tvångsvård och självmord inläggning - Socialstyrelsen](#) ; Stöddokument publicerat 2024-02-14: [Uppföljningssamtal efter tvångsåtgärd \(socialstyrelsen.se\)](#)

I dagarna blev det tydligt att tacket också kan ha juridisk relevans när en förundersökning mot forskaren Sameh Egyptson inleddes. [Tack kan äventyra akademiska karriärer, skriver Nils Hansson | SvD Debatt](#)

Hanteringen av läkarstudenters önskemål om anpassad utbildning kräver nationell samsyn. [Bör individualiserad utbildning för läkarstudenter eftersträvas? \(lakartidningen.se\)](#)

DN har granskat de 63 beslut som Högskolans avskiljandenämnd tagit de senaste 25 åren. [Högskolans avskiljandenämnd stoppar studenter på universitet - DN.se](#)

“The danger is not the AI, but how people choose to integrate AI into ethics decision making processes”. Simon Kolstoe Associate Professor of Bioethics, University of Portsmouth. [AI could transform ethics committees \(theconversation.com\)](#)

Dominic Wilkinson Consultant Neonatologist and Professor of Ethics. University of Oxford. [Why a US state court ruling on the rights of children before birth is unjust \(theconversation.com\)](#)

Assisted dying. Exploring public views on assisted dying in England. Invitation letters have been sent to a random sample of 7,000 households across England. [Recruitment begins for Citizens' Jury on assisted dying - The Nuffield Council on Bioethics \(nuffieldbioethics.org\)](#)

The House of Commons Health and Social Care Committee published its inquiry report. [Assisted Dying/Assisted Suicide \(parliament.uk\)](#)

A new Hastings Center special report. [Facing Dementia: Clarifying End-of-Life Choices, Supporting Better Lives: Hastings Center Report: Vol 54, No S1 \(wiley.com\)](#)

Smer. Webbfilmer från höstens etikseminarier är nu publicerade. [Webbfilmer \(smer.se\)](#)

13 mars 10-12. [Open seminar with Stanley Greenstein: Regulating Artificial Intelligence – From Ethical Codes to Hard Law | Karolinska Institutet Universitetsbiblioteket \(ki.se\)](#)

19-21 March. Short Course. Online. [Introduction to Empirical Bioethics | Bristol Medical School | University of Bristol](#)

The 3rd Annual Harvard Ethics Consultation Skills Course. Registration will close May 1, 2024 (See attached document). [Harvard Ethics Consultation Skills Course | Bioethics](#)

29 maj 2024. Lund. Palliativt Utvecklings Centrum lanserar en ny kurs: Samtal vid allvarlig sjukdom. OBS! Första kurstillfälle till halva priset! [Samtal vid allvarlig sjukdom | Palliativt utvecklingscentrum](#)

Bokrecension av Johan Bengtsson, ST-läkare i psykiatri. [Manifest för ökat fokus \(lakartidningen.se\)](#)